

Digitales Brandenburg

hosted by **Universitätsbibliothek Potsdam**

Sefer Torat emet

Abraham Josua Heschel

עשוהי מהרבא, לשה

Lemberg, 625 = 1865

מילקש תשרפ תבשל

urn:nbn:de:kobv:517-vlib-9406

הבא להחנלו המידו' או י' דיני' חכות וחובות ע"י שני המקבלי'
 כי מאתו לא תלא וכו' רק בבחינת הכלים נעשה שניו וכו' .
 והנה עיקר עבודת בני אל חי הוא להעלות הדין למקור
 ושרשם בקודש ולהמתיק בחסדים עליונים זכים וקדושים .
 וכמו שהי' בימי קדם והוא שחרטס אונקלס ואילין דינא די חסדר
 קדמיהון ר"ל שחסדר ותמתיק הדין כמו שהי' בימי קדם וברטון
 סקרום והמשכיל יבין :

בפסוק

ועבדתם את ה' אלקיכם ובירך את לחמך
 ואת מימך והסירותי מחלה מקרבך והוא חמיה
 רמח בלשון רבים וסיים בלשון יחיד . וראה לומר דהנה ידוע
 והוא ית"ש אינו לריך לעבודתו ודקותיו : כי אם לדקנו
 ומה נפעל לו ומה יתרון לו י"ת מעבודתו . דעבודה ושירות
 שייך אלל אדם דכל איש לריך לעשות מלאכתו מה שמוטל
 עליו בביתו ובא איש אחר ושירת אותו שפיר מיקרי עבודה אך
 אללו ית"ש אין שייך זה . אך עבודה השם הוא זה דהנה עיקר
 הענינו ית"ש הוא להטיב לברואיו להשפיע להם כל תרס ועבור
 זה ברא כל העולמות וכל הברואים כדי שיעשו רצונו ויקבלו
 שפע . וזה א"א אם לא ע"י אחרותא דלהתא מה שהדס
 הולך בדרכי השם ומדבק במידותיו ית"ש מה הוא רחום כו' .
 והוא מעוררין המידה למעלה ומשפיע חסד לעולם כי כשהדס
 אינו מעורר החסדים למעלה במעשה התחומים אף שהקב"ה
 לא ימנע עבור זה חסדו מאתו . ונתן לו שפע מלך מידת
 החסד אך בזה לא נשלט הענינו כי זה קשה לפניו כביכול
 להשפיע לתחומים דרך נס בלי התעוררות התחתון כמו שאמרו
 חז"ל קשים מזונותיו של אדם בקריעת ים סוף דקריעת ים סוף
 הי' דרך נס בלבד כי הכנסת ישראל הי' פרוס וערי' בלא תורה
 ומצוה ולא הי' התעוררות מלמעלה אך השי' הטע עליהם
 גרוב חסדו רחמים גדולים והוארך להגביר עליהם מידת
 החסד . ולכך הי' קשה לפניו ית"ש קריעת ים סוף כמ"ש
 חז"ל הי' ראה וינוס ארונו של יוסף דבאמת הי' לא היה
 רואה לקרוע דהי' עושה רצונו י"ת כפי הטבע שהטביע
 בו הבורא י"ת שילך מלא על כל גדותיו ומת' יקרע להם
 לאת מנדר של הטבע אך במה שראה ארונו של יוסף
 לדיקו של עולם שכנס את יצרו ואת טבעו ולא ראה
 למנוע אל אשה פוטיפר עבור אהבת שמו י"ת .

חז"ל במדרש דאמרה מידת החסד כ"ז שהי' אברהם קיים
 בעולם לא הי' לריך העול' למידת החסד ור"ל אברהם אבינו הי'
 במקומו אשר פתח שערי החסד בעולם במעשיו הטובים ולא
 הי' לריך החסד לנלוט פעולתו מלך החסד לבד כי הי' התעורר
 התחתון . והנה כל לדיק ולדיק עובד את השם לפי שכלו
 ולפי השגתו כל א' לפי מה שלבו נוטה י' לדיק שעובד
 את השם בדביקות ע"י מידת אהבה ונעשה מרכבה לחסד
 כמו אברהם אבינו ע"ה . ויש ע"י מידת אחרת של גבורה
 כמו יצחק : וכן יש שעובד השם י"ת ע"י מידת האמת
 כמו יעקב . ויש בחיות שונות זו מזו : וכל אלו השינויים הכל
 אינו אלא מלך העובדים המעוררים את השפע אבל באמת
 שם בשורש במקור העליון אשר שם נאספו כל העובדות
 התחומים הכל הולך אל מקום אחד ומכולם נעשה פטרה
 לראש המלך ב"ה . וכל הדיקים כוונתם לפתוח מקור השפע
 שמתעטתם הטובים נחצה הענינו אלל הבורא י"ת . והי'
 הקב"ה משפיע לכל באי עולם וכולם מקבלים שפע . וא"כ
 ברכת השפע הוא אחדות : אבל התעוררות השפע נעשה
 בבחינות רבות שונות זו מזו ע"י עבודות הדיק אשר ממשה
 כ"א הם שונים זו מזו . וזה שאמר הכתוב ועבדתם את ה'
 אלקיכם וקט לשון רבים שכל אחד עובד לפי כמו ויכלו
 ולפי השגתו והכרת אלקות אללו וזה הי' אלקיכם לפי השגת
 אלקות שלכם . אבל נבי קבלת השפע הוא ממקור אחד
 לכלל ישראל אשר הם באחדות לכך כתיב ובירך את לחמך
 כו' ר"ל כשהדיקים משפיעים מ"ן נוקצים למעלה אזי עושין
 בריכה עליונה ממקור מול העליון להשפיע לבני כל מיני
 חסדי' טובים וכל מיני השפעות הקדושים המנויים בשם
 להם ומי' . ועי"ז שהקב"ה ישפיע שפע ברכה לבני' או והסרותי
 מחלה מקרבך ד"ש רעה חולה בבני אדם כמו שחושב שלמה
 המלך ע"ה בספרו חולאת בני אדם עוש' שמור לבעליו כו'
 ונה ישלענו לאכול כו' ראה חולאת הנפש אשר לא יוכל האדם
 ליהנות מעושרו אבל כשהשפתו י"ת מידו י"ת שפע ברכה
 לעולם : אז יסירו כל החולאים מן העולם ולא יאכלו
 עוד לחם העלזים רק כל האדם יאכל בשמחה את לחמו
 וישתה את מימיו כפי ברכת השם אשר בירכו יחברך
 אמן :

לשבת פרשת שקלים

אמרו חז"ל באחד באדר משמיעין על השקלים כו' הא
 דקט לשון משמיעין ולא מכריזין הוא משום
 דשמיעה הוא מורה על הבנת הדבר עפ"י השכל . ור"ל
 דמשמיעין לעולם על השקלים ומביי' להם הטעם ושורש
 הדבר של השקלים : דלמה נותה החורה על המספר דבאמת
 אסור למנות את ישראל ולמה נלטרך השקלים שלא יסי'
 בהם נגף : אבל שורש הדבר כך הוא דהנביא אומר המולי'
 במספר לבאש לכלס בשם יקרא מרוב אוני' ואמין כח איש
 לא

לשבת פרשת שקלים

לא נעדר דהקב"ה מונה כל זכאיו חף בשמים לכל כוכב יקרא בשם ולמה הוא דודי הקב"ה אין לר"ך לקרוא להם בשם שיעשו את העבודות שלהם דודאי לבה השמים שמים ושמיים לעשות רצון קונם כי לך נבראו והוה התענוג שלהם מה שנותנין שירות ותשבחות לה' ית' אך הא דהקב"ה מונה אותם וקורא אותם בשם הוא לטובתם ממש דע"י שהקב"ה מזכיר שנותם בפרטות כל אחד מזה בא החיות שלהם כי בדבר ה' שמים נעשו וברוח פיו וכו' ומזה הזכירה והתספר נחמד חיותם ונמשך כח רוחניות להם כמו כן לבאות ישראל מלינו שהקב"ה אה למנותם כשה' מרגיש בהם שפלו ממדריגתם כמו שהיה אחר חטא העגל והיה לר"ך הקב"ה לזאת למנותם ומשה בודאי כשמנה אותם בדביקות בדיבור אלפי אשר הי' מדברת מחוך גרונו של משה וע"י שהי' כל אים ישראל בדיבור של משה ע"י המשך לכל א' חיות מלעילא וחוה שאמר כי תשא את ראש בני ר"ל כשחנטרך לישא ולזקוף ראשן של ישראל ולהמשך עליהם חיות ע"י המספר דלעילא של השם ב"ה שמוכיר כל אים ישראל וע"י בא כח וחיות לכל אים ישראל שלא יעדר ח"ו שום אדם ולא יהי' להם שום חסרון והעדר חוה שמשמעין על השקלים שע"י השקלים נוחן הבנה וחיות לעולם ומתמיען ע"י השקל זה למעלה לפי אבינו שבשמים שהקב"ה יזכור כל אים ישראל ויש בכלן עוד הרחבת דברים ותן לחכם ויחכם וכדי להביך מה שנתקשה משה במחלית השקל עד שדרשו ח"ו זה יתנו מלמד שהראה לו הקב"ה מטבע של אש מתחת כסא הכבוד ואמר כזה יתנו מה זה הקשוי של משה ומחו החטובים שהשיבו השם אך דשורש הדבר הוא כך דמשה נתקשה בזה הדבר דזה מחלית השקל באו לכפר על מעשי העגל והתקשה בזה מאין בא זה מחלית החטא ע"י מטבע זו שיתנו וגם דלמה היא דווקא מחלית השקל דהוא מחלית דבר שלם ועל מה הוא מרמז לזה הראה לו הקב"ה י"ת מטבע של אש כאשר יבחר בס"ד דהנה כתיב בסדרא זו ויקח משה חלי הדם וישם באגנות וחלי הדם זרק על המזבח ויקח משה חלי הדם ויזרוק כו' ויאמר הנה דם דם הברית אשר כרת ה' עמכם על כל הדברים וכתב האברכהאל בספרו מלמיה ישועה דשורש הדבר של כריתות הברית דבניהג שבטולס הוא כשני מלכיים כורתים ברית לתוך האהבה בנייהם ולהיות כל אחד בעזר חבירו וסיוע של חבירו אז שותין כ"א כוס יין וכל אחד נוקף אלבעו ומורידין טפה של דם בתוך הכוס וכ"א שותה כוס המערב בטפת דם של חבירו וזה הדבר מורה שמערבין את דמם הוא החיות שלהם כי הדם הוא הנפש להיות להם לב אחד ויהי' בהם אחדות וכ"א מחויב ליתן דתו ולמסור נפשו עבור חבירו זהו הכריתות ברית והנה מלכותא דרקיע כעין מלכותא דארעא שמשא רבינו ע"ה ראה לכרות ברית בין ישראל לאביהם שבשמים חף דלא שייך למעלה כריתת ברית ע"י דם ח"ו אך משה עשה דונמא זו כעין רמז במה שלקח חלי הדם מן

השלמים וישם באגנות דהוא מרומז נגד ישראל וחלקם דהנה כתיב שררז חכן הסהר דזה קאי על סנהדרין וחלי הדם זרק על המזבח זהו חלקו של מעלה כביכול ויאמר הנה דם הברית אשר כרת ה' עמכם ברית שיהי' אהבה בין כני' לבורא כל העולמים שהיא י"ת יזכור אותנו וישפיע לנו לרכינו ואנחנו נהי' דבוקים בו ולהוסיף כח בבורות שלמעלה וכו' יש לומר דעל כוונה זו פקד הסי"ת שיתן ישראל מחלית השקל לעורר המחלית הדם של כריתות הברית של מרע"ה אשר כרת ה' עמנו להטיב לנו וחף שמשא נתקשה בזה המטבע וכפרו עונותם של חטא העגל לזה הראה לו הש"י מטבע של אש ר"ל שהראה לו הטבע של אש דהנה האש טבעו להיות מתלהב ועולה למעלה לחיור ואח"כ חוזר וקופלת למטה כמו כן טבע הדריקים דהנה כתיב וחלי הדבקים בה' אלקיים וכו' ומקשה הש"ס וכי אפשר לדבק בשכינה והלא כתיב כי ה' אלקיך אש אוכלה הוא וחי פירוש הש"ס כפשוטו דבאמת אפשר ואפשר שיש דריקים שמייעים למדריגת הדביקות להיות דבוק בשכינה ה' דהש"ס מרמז לרבר אחר דודאי כמו טבע האש ח"א להיות במקום א' אלא עולה ויורדת כמו כן הדריקים באמת עיקר הדבקות הוא התלהבות ואש הרוחני הבויער בלב האדם והחשוקה לעלות למעלה לדבק בשרשו אך זה ח"א בתמיון כ"א בדרך והחיות רצוא ושוב שא"א להיות לאדם דבוק תמיד בדבקות עליון דלפעמים נופל האדם ממדריגתו וחלי חוזר ומתלהב למעלה כטבע האש וזו בחינת מטי ולא מטי וזה שמתקשה הש"ס וכי אפשר לדבק בשכינה להיות דבוק תמיד למעלה בהתלהבות והחמוס של אדם הלא כתיב כי ה' אש אוכלה הוא דאכילה דלעילא הוא האש התלהבות והחמוס של האדם אשר מתלהב ובויער לבו לעבודת הבורא ב"ה וחוה התענוג ואכילה של הבורא ב"ה כביכול וטבע האש ח"א להיות תמיד עולה רק חזרת ויורדת למטה בבחינת רצוא ושוב כנ"ל וחוה שהראה לו הש"י מטבע של אש ר"ל הטבע והבחינה של האש שא"א להיות תמיד למעלה בחמדות וחף שיפלו ישראל ממדריגתן ומדביקות העליון מ"מ כשיעוררו בזה המחלית השקל מחלית דם וכריתות ברית אשר כרת עמנו וכו' יעוררו הדביקות העליון והאבה הבורא לניי אשר מ"ס רבים לא יוכלו לכבות אהבתה וכו' יתכפרו נמ כן אעפ"י שביט המקדש חרב ואין לנו שקל הקודש כשאלו קוראין בפי שקלים מעלה עלינו הכתוב כחילו שקלנו ואלו מעוררין הברית ודביקות עליון להיות שקלינו מקדימין לשקל המן ולהכריע הכף מאזניים בשקל הכסף של ישראל נגשו הדריק כמו הלשון המכריע את המשקלות של הכף מאזניים כמ"ש כסף נבחר לשון לר"ך והוא י"ת יזכור אותנו לטובת להשפיע לנו שפע רצון חכ"ר :

עוד לפרשת שקלים

דהבין הענין מה שזוהו הבורא י"ת שיתן כ"א מישאל מחלית